

Filharmonisk hemmelighet

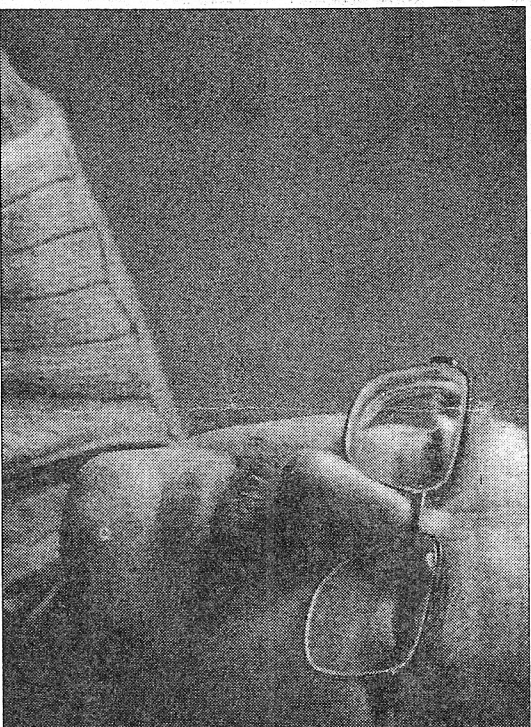
Skal det være en hemmelighet? Oslo-Filharmonien har spilt inn en hel CD kalt «The light shines in the darkness» med verker av den norske komponisten Jon Mostad.

Musikken har du helt sikkert ikke hørt før. Det spørs også om du får muligheten.

Av HUGO LAURITZ JENSSEN

Det finnes flere norske, høyst nålevende komponister som skaper bare ikke. Her er én: Jon Mostad (født 1942) skriver sine ambisiøse, stort anlagte orkester-partiturer helt i ytterkanten av den norske musikk-offentligheten. Jon Mostad utdannet seg først til teologisk kandidat i 1965 og hadde studert musikkteori hos Egil Hovland, før han for alvor tok fatt på musikkstudier. Han studerte komposisjon hos Finn Mortensen, og avla diplomeksamen ved Norges Musikkhøgskole i 1974.

Som den franske «lysmester» Olivier Messiaen lar Jon Mostad sin kristne gudstro inngå i en skapelsesmessig symbiotose med sine musikkverker; musikken

For de utvalgte. Jon Mostad har som en av få norske komponister fått Oslo-Filharmonien til å spille inn en plate med bare sin egen musikk. Men mye tyder på at den blir et samleobjekt.

har et religiøst formål. På CD-platen med store orkesterverker (og en cello-konsert med en briljant spillende Øystein Birke-land) fra 1980-tallet åpnes et likevel ingen påklistret veksel, intet misjonerende hallaluja i katedralen. Musikken er full av klang, lys, dramatiske avstikkere og en fjellstø handtering av det komplekse maskineriet et digert symfoniorkester er.

Tittelverket «Og Lyset skinner i Mørket» har sitt litterære forelegg hentet fra åpningen av Johannes-evangeliet (det femte vers fortsetter slik: «...og mørket tok ikke imot det»). Her beskrives Jesu ankomst til denne verden; i Jon Mostads

musikk skapes en voldsom utlading; en dunndrende styr som etterhvert utvikler seg mot et enklere inntrykk.

Mostads studier av klang førte ham etterhvert i retning av Mahler og Bruckner – og uten å vite det selv i samme retning som de moderne «super-alkord»-profetene. Men Mostad ville ikke bare bygge vakre, glitrende klang-skystrakere.

Kulturpolitisk farse?

Mostad er ingen pling-plong-er, men heller ingen utpreget nyromanthiker. Vi befinner oss midt i en ny musikk, som kommer oss i møte. Oslo-Filharmonien spiller med autoritet på et stort klangregister, her møter vi en forbløffende «rommelig» musikk. Det er som å legge øret til et flygels sorte kasse; du hører noe selv om ingen spiller på det. Og så kan det bra-ke løs i tordnende skraall.

Det går mange år mellom hver gang

Oslo-Filharmonien spiller på en hel CD-plate med verker av én levende norsk komponist. Det gjør Jon Mostad-produksjonen til en begivenhet. Plateselskapet Aurora etes av Norsk Komponistforening, og får støtte til sine produksjoner fra Kulturrådet. Et symfoniorkester er et svært kostbart instrument; hele produksjonen kommer på nærmere en halv million kroner. I Norge er dette et stort kulturpolitisk løft.

CD-platen er presset i beskjedne 1000 eksemplarer (Kanskje selger den ikke mer enn en alminnelig norsk lyttik-utgivelse...). Det finnes ikke én krone til markedsføring. Og Oslo-Filharmonien selv har ikke vært villig til å sette Jon Mostads musikk på sitt konsertprogram. Det har heller ikke kapasitet – eller vilje – til å markedsføre platen og musikken.

Slansene for at du finner Oslo-Filharmoniens nye CD-plate i en platebutikk er forsvinnende små. At du finner den i utlandet er nesten utenkelig. Kanskje skulle pengene vært pløyd ned i større, etablerte plateselskaper i stedet for det hjemmestekrede Aurora, som svenske BIS (som har en omfattende distribusjon) eller den finske ny musikl-suksessen Ondine. Hva med et samarbeid med engelske Chandos eller EMI, som i årevis har vært Oslo-Filharmoniens samarbeidspartnere på CD-plater?

Kulturpolitisk er dette en latterlig – og hemmelig – affære.

Jon Mostad: «The light shines in the darkness», Oslo Filharmoniske Orkestret, dir. Michel Swierczewski, Øystein Birke-land, cello. Aurora, 1996

Dagens avis 21/9 - 1996